

Obsah

■ Úvodem	8
■ Zahrada a okolí	10
Zahrada a stanovištní podmínky	11
Zahrada a podnebí	11
Zahrada a půdní podmínky	17
Půdní druhy	18
Struktura půdy	19
Půdní reakce	20
■ Zahrada a vegetační faktory	23
Voda	23
Teplo	24
Světlo	25
Vzduch	26
Živiny	26
■ Zahrada a krajinný ráz	28
■ Zahrada a styl	32
■ Zahrada a dům	42
Vstupní prostor a předzahrádka	48
Obytná, společenská terasa	52
■ Zahrada a stavby	60
Úprava a modelace terénu	62
Kámen a jeho uplatnění	67
Zahradní cesty a zpevněné plochy	69
Zahradní schodiště	74
Opěrné zídky a zdi	77
Květinová zídka	77
Opěrná zídka	83
Opěrná zeď	85
Zahradní stěny	89
Pergoly a loubí	92
Voda v zahradě	100
Bazén na koupání	102
Vodní nádrže, zahradní jezírka, rybník	104
Vodní pramen	109
Potok, potůček	112
Kaskády	114
Vodopád	114
Výtvarné prvky a zahrada	120
Zahradní stavby	124
Osvětlení zahrady	126
Vybavení zahradních ploch	128
Zahradní nábytek a ostatní vybavenost	128
■ Zahrada a rostliny	132
Jehličiny	134
Jehličiny vhodné k vytváření kulisových a krycích výsadeb	134
Jehličiny vhodné pro solitérní výsadbu	138
Jehličiny vhodné jako půdní pokrývy	141
Jehličiny vhodné k tvarování a pěstování na kmíncích	143
Opadavé listnaté stromy	145
Keře opadavé	153
Keře pěstované jako půdní pokrývy	157
Listnaté živé ploty v zahradě	161
Živé ploty tvarované	161
Živé ploty volně rostoucí	165
Stálezelené listnáče	166
Popínavé dřeviny	168
Růže v zahradě	171
Historie vzniku růží	171
Uplatnění růží v zahradní tvorbě	171
Nejčastěji uplatňovaný současný systém třídění zahradních růží	173
Květiny v zahradě	175
Letničky a dvouletky	176
Cibulnaté a hlíznaté rostliny	181
Tulipány	181
Narcisy	182
Hyacinty	182
Drobné cibuloviny	182
Trvalky	184
Stínomilné trvalky	184
Polostínové trvalky	185
Světломilné trvalky	187
Skalničky a vysokohorské rostliny	187
Trvalky vodních okrajů	188
Vodní rostliny	188
Záhonové trvalky	189
Seskupování rostlin v zahradě	197
Seskupování rostlin podle jejich přirozeného výskytu	197
Seskupování rostlin podle estetických zákonitostí	197
Travníky	198
Náhrady travníku	200
■ Zahrada a prostor	201
Prostorové vymezení zahrady	203
Prostorové členění	207
Prostor v zahradě	208
Zahradní kompozice	213
■ Zahrada a člověk	230
Předjaří	231
Jaro	232
Rododendrony v zahradě	234
Začátek léta	243
Růže v zahradě	243
Růže a dřeviny	245
Růže a trvalky	247
Vrcholné léto	248
Hortenzie v zahradě	248
Vřesoviště v zahradě	251
Trvalky s krásnými listy	258
Podzim	261
Zima	267
■ Závěrem	271
■ Doporučená literatura	272
■ Slovo o autorovi	273
■ Rejstřík	274

Úvodem

Nejlepším lékem na vzrůstající psychické zatížení, neklid a agresivitu je dobře vyprojektovaná a založená zahrada. Je fenoménem, který v dnešním civilizací poznamenaném světě dokáže nejlépe obnovit duševní a fyzickou pohodu člověka. Umožňuje jeho důvěrný styk s prostředím, z něhož vyšel, a s rostlinami, kterých se může kdykoli dotknout, o které může pečovat a těšit se z jejich přirozené krásy a užitku. Vystává otázka, zda je možné v současné době splnit potřebu takovýchto pěkně upravených, klidných míst. Dokážou ji uspokojit kolonie nově budovaných rodinných domů se zahradami, které obklopují historická jádra měst a postupně se rozlézají do krajiny, kde vytvářejí novodobá zahradní města? Poskytují skutečně nejhodnotnější bydlení, jež splňuje představy člověka?

Opustili jsme sice tzv. panelákovou architekturu, která v mnoha případech až brutálně narušovala krajinný ráz a která nebyla ani po padesáti letech schopna splýnout s vysazenou, dnes již vzrostlou zelení, ale už nebezpečně vyrůstá další hrůza uspokojující nároky na rodinné bydlení v přehustěných aglomeracích – zástavba rodinných domů s minimální výměrou stavebních parcel, protkaná sítí úzkých komunikací bez uličních alejí. Mluvit o stylu těchto zahradních úprav je velmi odvážné. Porovnáme-li současné plošné možnosti rodinné zahrady s plochou, na které v minulosti vznikala pravidelná zahradní sloh, případně sloh přírodněkrajinnářský, docházíme k závěru, že mluvit o vyhraněném stylu současných zahrad nelze. Tato úvaha platí především pro soustředěnou zástavbu rodinných a bytových domů, kde se tato nepříznivá plošná bilance výrazně projevuje.

Při současné ceně stavebních pozemků má stavebník prioritní zájem postavit co největší dům se zastavěnou plochou zabírající až 50 % celkové výměry pozemku. Při uspokojení plošných nároků na vjezdy a stání mimo garážové prostory zůstává na zahradní úpravy 30–40 % původní plochy. Ideálem mnoha rodin je zahradní

bazén, který zabírá další plochu. Zbývající prostor je navíc opticky zmenšován pohledovým uzavřením, oplocením. Na vlastní zahradní úpravy tak zbývá pouze malé torzo původní plochy, které neumožňuje rozvinout náročnější zahradní program.

Vedle stísněné výstavby rodinných domů existují i případy, kdy je prostor věnovaný zahradním úpravám plošně příznivý a otevírá volné pole pro fantazii zahradního architekta. Vytváří dobré podmínky k založení místa pohody, zábavy a odpočinku. Lze s potěšením konstatovat, že těchto případů je stále více. Uzavřené domovní stěny se konečně prolamují a na zahradě se skutečně žije. Stejně, jako jsme spokojeni se zařízením obývacího pokoje zhotoveným podle projektu architekta interiéru, i návrh zahrady by měl být vypracován zahradním architektem.

Odborný přístup k řešení jednotlivých zahradních částí musí předvídat jejich vývoj s perspektivou řady let – musí dát zahradě pevný řád, správné proporce, zvolit rostlinný materiál v souladu se stanovištními podmínkami a daným prostorem a respektovat platné estetické zákonitosti. Zahrada bude mít předpoklad správného vývoje tak, aby po letech začala plnit poslání, pro které byla založena, a mohla poskytovat svým majitelům radost, potěšení a pohodový odpočinek.

Návod, jak postupovat při zakládání zahrady v tomto duchu, se snaží čtenáři přiblížit tato kniha. Představuje zdařilá zahradní řešení v našich českých podmínkách. Seznamuje se sortimentem okrasných rostlin pro jednotlivé způsoby použití. Zvláštní pozornost je kladena na život zahrady v průběhu roku, které druhy rostlin přinášejí výtvarný efekt v jednotlivých ročních obdobích. Kniha se také zabývá technickým řešením zahradního prostoru a radí a ukazuje použití jednotlivých prvků drobné zahradní architektury, jež se podílejí na vytváření harmonického a esteticky hodnotného zahradního prostoru.